

Boende och ensamhet bland äldre människor i Borgå

Diskussionstillfälle på huvudbibliotekets scen den 20 mars 2024 kl. 10.00. Drygt 30 deltagare var närvarande. Det var också möjligt att delta på distans via en i förväg abonnerad länk. Debatten arrangerades i samarbete med Borgå stads äldreråd.

Heidi Nastolin från Östra Nylands välfärdsområde inledde evenemanget med en presentation om ämnet ur välfärdsområdets perspektiv. Materialet från presentationen finns bifogad. Inbjudna till evenemanget var Petra Bärlund-Hämäläinen, välfärdskoordinator vid Borgå stad, Annelie Åkerman-Anttila, rektor för medborgarinstitutet, Mikko Silvast, lokalitetsdirektör, Marjo Rantala, den nya chefen för stadens idrottstjänster samt en representant för biblioteket. Närvarande var dessutom delaktighetskoordinatören Maija Eklöf och projektkoordinatorn Tomi Lassi. I regel är tjänstemännens svar till deltagarna *kursiverade* i texten.

Diskussionen var livlig, här följer korta sammanfattningar av yttrandena:

- Stadens ekonomiska balanseringsprogram och de ekonomiska svårigheterna inom välfärdsområdet skapar oro för att dygnetruntvården för äldre kommer att upphöra. *Representanten för välfärdsområdet kommenterade att deras strategiska avsikt är att det inte finns något behov av att minska eller skära ner på tjänster.*

- Man undrade också hur det nuvarande utbudet förhåller sig till efterfrågan. *Heidi Nastolin sa att planer har gjorts för välfärdsområdet fram till 2040. Därför vet vi vilka behoven kommer att vara och denna information har förmedlats till Borgå stad.*

- Måste människor i framtiden delta mer i vården av sina egna släktingar? Gemenskapsboende är inte bara ett hyreshus där äldre människor bor tillsammans, utan också en hel del aktiviteter - vilken är situationen för Virkkula by i Borgå? I Holland finns det till exempel ett inhägnat område där äldre människor kan syssla med olika hobbyer och aktiviteter, som att odla växter etc. Området har också sina egna butiker, vilket gör att man verkligen upplever sig vara en del av en gemenskap där.

Virkkula by finns fortfarande med i Borgå stads planer. Anledningen till att projektet har försenats är att ägaren/utvecklaren av projektet har gått i konkurs. Detta skapar nya byråkratiska komplikationer för projektet. Staden är dock starkt engagerad i projektet.

- Det finns gott om aktiviteter i Borgå för äldre människor som fortfarande kan röra på sig. Sedan finns det de som är fångar i sitt eget hem eftersom de inte kan röra på sig. Genom

Tästä haluamme puhua – Det här vill vi tala om

www.porvoo.fi/tasta-haluamme-puhua - www.borga.fi/det-har-vill-vi-tala-om

uppsökande hemservice har man hittat många sådana äldre människor som inte längre kan ta sig ut på egen hand. Nu, på grund av det nya sociala välfärdsområdet, har organisationerna berövats möjligheten till sådan verksamhet.

- Äldre människor är olika och har olika behov. Det finns äldre människor som vill och kan bo hemma och det finns de som inte längre kan bo hemma. Man bör hitta ett lämpligt sätt att hjälpa dem alla. Organisationer bör involveras för att hjälpa till. Kompanjonskapshuset Medvind har fått en bra start.

- Mer än 20% av befolkningen i Borgå (ca 10 000) är äldre. Vem tar hand om gemenskapsboende? Är det staden eller socialnämnden?

Staden ansvarar för markpolitik och planering i enlighet med de behov som identifierats. Staden är inte byggherre. Gemenskapsboende som tjänst är på välfärdsområdets ansvar.

- Äldre människor bör kunna använda minibussar även på vintern [*talaren syftade på Rinkeli-bussen, red. anm.*]. Minibussen bör också transportera stadsbor och inte bara turister.

Staden håller på att reformera kollektivtrafiken. Det har skett i samråd med medborgare i alla åldrar och man har delaktiggjort invånarna.

- En pappersbroschyr med stadens viktigaste telefonnummer och öppettider borde delas ut till äldre människor.

KoMbi skickar en pappersbroschyr till alla invånare i staden. Det finns också tryckta evenemangskalendrar på biblioteket. Det finns ett gott samarbete med rådet för äldre och funktionshindrade för att utveckla saker. Till exempel kartläggs för närvarande tillgången till induktionsslingor i Borgå stads lokaler. Även andra tillgänglighetsfrågor tas upp i de olika avdelningarnas verksamhet. Flera pensionärsföreningar organiserar många bra aktiviteter.

- För de äldre bör det finnas små glädjeämnen som får dem att må bra. När man mår bra hjälper det en att orka längre, vilket kan spara pengar åt välfärdsområdet i form av mindre vårdkostnader. Det behövs gemensamma, kostnadsfria mötesplatser där man kan sjunga och dansa.

Äldre kan också vara aktiva i medborgarinstitutets verksamhet. KoMbi har mer än 20000 timmar program per år och 240 lärare.

- Det behövs fler motionsplatser för äldre i deras närmiljö, t.ex. utegym och parkbänkar. Vad avses med att det nya idrottscentrumet i Kokon har en idrottsanläggning med låg tröskel?

Den pågående kartläggningen av idrottsanläggningar kommer att synliggöra på vilka alla ställen det finns platser där man kan motionera. Den kommer också att bedöma om de är lämpligt placerade i förhållande till invånare och användning.

- Det finns aktiviteter för äldre människor, men hur tar man sig till dem? Jag kan inte hitta priser eller tidtabeller någonstans.

Detta är en utmaning vi känner till. Även om man informerar tycks informationen inte nå ut tillräckligt bra.

Tästä haluamme puhua – Det här vill vi tala om

www.porvoo.fi/tasta-haluamme-puhua - www.borga.fi/det-har-vill-vi-tala-om

- Hemvårdaren kommer till hemmet och börjar göra en detaljerad inventering av den boendes aktiviteter och situation, och den boende betalar för detta. Mer och mer tid läggs på pappersarbete och vårdpersonalen blir utbränd. Vi äldre borde börja planera vad det är vi vill ha, vad vill vi göra och hur vill vi ha det.

- Skulle pensionärerna få en teater- eller annan biljett av staden i julklapp?

Borgå stads kulturtjänster ordnar evenemang och subventionerar biljetter till olika kulturevenemang. Det finns också gratis museer i staden.

- Äldre människor måste få säga sin mening och bli hörda. Olika möjligheter bör organiseras för detta ändamål. Borde det finnas fler klubbar i staden, även om det finns många föreningar och organisationer i Borgå? Kunde det finnas en mötesplats i Borgå med olika aktiviteter? Till exempel mötesplatser med låg tröskel.

Det finns ett IKIS-rum i KoMbi och biblioteken fungerar som mötesplatser. Kommunikationsutmaningen finns också här.

Kommentar via Teams: Det finns också mötesplatser med låg tröskel i Gammelbacka, Vårberga och i WSOY-huset.

- Röstningsskedet i deltagande budgetering pågår just nu, det lönar sig att gå och rösta.

Man kan också rösta på papper på Kompassen och på biblioteken. Nu är till exempel danser under dagtid med i omröstningen. Kulturtjänsterna ordnar ett disco den 7 maj. Där kan man dansa också andra än discodanser. DJ Börje är en fantastisk dj.

- Skulle staden och välfärdsområdena kunna skicka information i pappersform till alla stadsbor som är äldre än 70 år? Nuförtiden kan man inte få någon information någonstans längre, eftersom allt finns på internet.

Borgå stad inleder ett försök med en tryckt invånartidning som delas ut till alla. Vi kommer att vidarebefordra de önskemål som framförs under denna diskussion till stadens kommunikationsavdelning.

- Äldre människor bör tillfrågas om vilka idrottsanläggningar som behövs i vilken del av staden. Fler bänkar behövs i Hornhattula.

Den pågående kartläggningen av idrottsanläggningar kommer att ge svar också på detta. Det har kommit in flera förslag på bänkar i den deltagande budgetprocessen. Alla borde bara gå och rösta på dem. Ibland kan det också vara så att staden inte kan tillhandahålla bänkar i ett önskat område, till exempel för att området tillhör NTM-centralen.

- Hur är det med intergenerationsboende, finns det fortfarande något sådant i Äppelbacken?

Enligt välfärdsområdets representant kommer åtminstone Äppelbackens försök med gemensamt boende för äldre och unga att fortsätta. I Keusote-området har ett daghem, äldrevård och hundvård kombinerats i en gemensam byggnad.

- Önskemål framfördes ännu om att de olika tjänstebesluten från välfärdsområdet skulle bli tydligare och vänligare.